

İmanımız Sakalla, Mukabeleyle, Teravihle Ölçülemez; Bankada Ölçülür!

Hayatımızı İslam'la ölçülendirme ve yeniden belirleme konusunu konuşmaya devam ediyoruz.

Bizim gazeteciliğimiz de olduğundan medyaya bakıyoruz. Bugün önümde bir haber var, buradan başlayalım hocam. Haberin başlığı "kan davasıyla gelen katliam." Ölenlerden ikisi çocuk, bir kadın var. Mardin'in Savur ilçesi.

Böyle bir şeye nasıl bakmalı? Öldüren insanın Müslümanlığı söz konusu ise nasıl Müslümanlıktır bu? Bu kişinin Allah Teâlâ ile ilişkisi nedir? Burada bir Âmentü varsa bu nasıl bir Âmentü'dür? Siz de böyle bir başlığın insanın Âmentü'süyle ilgili olduğunu düşünür müsünüz?

Evvela, bir insan öldürmek, beş değil, bir insan öldürmek bütün insanlığı toprağın altına gömmek gibidir. Kur'an'ın ölçüsü bu ve ebedî cehennem tehdidi var.

İmansızlık sözünü kullanmayalım; o Allah'ın bileceği bir şey. İmanla bağlantısına gelince: Biz, insanı Allah Teâlâ'nın ahsen-i takvim ve esfel-i safilin dediğimiz iki uç noktada bulunabilecek kıvamda yarattığını biliyoruz. İnsan en iyi seviyede de olur, en kötü seviyede de olur. İsimler üzerinden benzetirsek; Ebu Bekir radiyallahu anh de olur bir insan, Ebu Cehil de.

Her insanı yaratırken, "iki tarafa da uygun" yaratıyor Allah. Bir insan, yeryüzünün en faziletli ve ahlaklısı olma yeteneğine sahip yaratılıyor, en ters tarafta ve şirretliğin başında olacak kabiliyet de veriliyor insana.

İman dediğimiz şey, bu orta yerde yaratılmış insanı +en son noktaya doğru çeken gücün adıdır. İman yoksa zaten – tarafta kalıyor. İman varsa ortadan yukarı doğru, Ebu Bekirliğe yükselmeye başlıyor. İman güçlü ve aktif oldukça, meleklerle iman, kadere iman, peygamberlere iman, Allah Teâlâ'nın zatına iman gerçek manada yerine oturdukça beş kişinin katili değil beş sivrisineğin bile öldürülmesine razı olmaz bir insan çıkar ortaya.

Bunun için anne-baba çok mesul, çocuğuna imanı yüzde yüz aşılama konusunda. Bir muallim, ayağının dibinde kırk sene teşekkür değer bulunuyor, hayrı öğretiyor çünkü. İnsan ortada yaratılmış; büyük bir tohum gibi. Toprağını uygun bulursa orada koca bir çınar oluyor, yoksa depoda çürüyebiliyor.

Bu sebeple iman, yeryüzünde gerek şahıslar gerek toplumlar olarak bulunduğu sürece bu katliamlardan ve kötülüklerden uzak kalınacak. İman kökten kaldırılıp götürüldüğünde yahut kalitesi düşürülmüş, orijinal olmayan bir imanla Müslümanlar yaşadıkları sürece bunlar ortaya çıkacaktır.

Ashab-ı kiramın Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'den beş sene öncesi adı şanı bilinen bir hayattı; kendi çocuğunu gömen, su diye alkol tüketen, kaba saba, vuran kıran insanlar... Bunlar uzun bir rehabiliteden geçirilip Medine'ye gelmediler. Mekke'den Medine'ye gelişleri olsa olsa beş gün sürsün. Ortada bir rehabilitasyon yok.

Bir 'iman kampı'na alınmadılar. Salı günü iman etti, önür gün bu insanlar meleklerin imreneceği kıvama geldiler. Fakat özellikle vurguluyorum: Peygamber Efendimiz oturup "ya Rabbi, bu adam ahlaklı olsun"

diye dua etmedi kimse için. Duayla değil. Herhangi bir kimseye ilave beyin-çip takılmadı. Namaz için bile bir 'kamp'a alınmadılar. Mescidin içinde, ibadetleri pratikle öğrendiler. Ne oldu?

Babasının karısıyla evlenecek adamlardı bunlar, Kur'an'dan öğreniyoruz. Vahşet. Bu kapasitede insanlar geliyor, mahrem olan-olmayan diye ayırıyor karşı cinsi ve kadın da kendini ebediyen güvende hissediyor. Alkol yok deniyor, bir saat içinde yok oluyor. Cinayetten korkuyorlar... Bu insanlar için, tek şey; iman fiilen bunların içine girdi.

Bugün biz mümin insanlar olduğumuz hâlde, üç kuruş etmez mesele deniyor ya, öyle basit ve seviyesiz bir şey için -hadi ebedî cehennemi uzak ihtimal görüyorsun diyelim- ebediyen zindanda kalacaksın ve evinde oturup bir bardak çay içemeyeceksin, buna razı oluyorsa... Ya da böyle bir işin kiralığı olmaya razı oluyorsa ki bu daha seviyesizce; başkasının intikamı için sen ömür boyu zindanda kalıyorsun.

Tabii, burada biz en uç insanî suçlardan birini aldık. Daha farklı şeyler de olabilir; bir insanı aldatmak, yalan söylemek mesela. Gıybet... Bunları yapan insanın Allah ile ilişkisi nasıldır? Allah'ın hoşnut olmadığı davranış bu; Kur'an'da bunların kötülüğü bildiriliyor. Şunu merak ediyorum: Bunu yaparken insanın psikolojisi nedir? Tedavi edilmesi gereken yanımız nedir bizim?

Burada önemli bir nokta var: İnsan iman etti, sıfır noktasındaydı. İmandan sonra +'ya doğru yükseliyor. Şeytan iman edeni bırakmıyor ki; tekrar eksiye doğru çekiyor. İnsanı -'ye doğru çeken şeyler (dünya hırsı, ırkçılık, şehvetimiz, şöhret, koltuk hırsı...) de devam ediyor, +'ya çekenler de. İnsan iman ettikten sonra eğer dünya hırsını, ırkçılığı ve şehveti şeriatın -yani dinin- ölçülerine teslim etmezse imanı her sabah namazında onu bir kere çağırır, "Allah en büyüktür, gel!" der. Onu şöyle bir duyar, meltem gibi gelir geçer o.

Ama içi kavuran o hırs, şehvet, koltuğa düşkünlük 24 saat devrede. Eğer iman sadece ezanlardan ve cuma akşamları Kur'an okumaktan ibaret olursa bir güç günde on dakika çeker, diğeri 23 saat 50 dakika. Belli ki her an kayacağı ve kimliğini koyacağı taraf, yoğun çekimin olduğu taraf olacaktır.

İman, bir evin ısıtılması gibidir. Dışarıda -5 derece varken siz +5 yapacak bir yakıt malzemesi kullanmadığınız sürece dışarıyla dengeyi kuramaz ve zarar eden siz olursunuz, üşürsünüz.

Mümin, iman ettim demekle kalamaz. Melekleri yanında hissedecek. Allah'ın bakışını hissedecek. Bu da sürekli mümin bir cemaatin içinde olmakla olur. Haramlardan uzaklaşmakla olur. Bir de bu asrın başımıza gelen musibeti, mubah çılgınlığına ara vermekle mümkündür. Mubahları sınırsız tuttuğumuz zaman, ekmek örneğini verelim; ekmek mubahtır ama günde sekiz-dokuz ekmek yerse bir insan, o mubah harama dönüşür ve insanı helake götürür.

Mubahları sınırlı tutmanın Allah dostlarına has bir hassasiyet olduğu gibi genel bir algı var.

Allah'ın dostu olmak isteyen herkesin hassasiyet göstermesi gerek. Niye 'Allah dostu' deyince her toplumda on kişiyi ayırıyoruz sanki? "İman edenlerin velisidir Allah." Ayet. Mezardaki üç kişiye Allah dostu deniyor... Biz Allah düşmanı mıyız? Bize o mu kalıyor?

Sınırlı insanlara hasretme... O da kendimizin üstünden bazı şeyleri atmak gibi değil mi? Böyle de bir tarafı var.

Onlara mal ediyoruz. Onlar da şefaet eder nasıl olsa diyoruz, yine kendimize pay çıkarıyoruz aslında. Dostların eteğinde kalalım diyoruz ama dostluk daha üstün bir merteye. Ashab-ı kiramdan Allah razı

olsun, Kur'an onlardan söz ederken çoğul zamiri kullanıyor; "onlar" diyor. Hâlbuki diyelim, o konu içlerinden birkaç kişiyi kastediyor ama hepsine mal ediyor. Çünkü iman ortak.

Şeytan, insanı 24 saat kışkırtıyor nefsi kullanarak. Nefis, şeytanın taşeronudur. Ana proje şeytanın projesi yine tabii. Cinayet davasında şeytan ilk defa Habil ile Kabil arasını körükledi. Kabil'i kışkırttı. Bir peygamber çocuğuydu o. Kim bilir Hz. Âdem de ona nasihat ediyordu her gün. Bir sabah şeytan, Âdem aleyhisselamsız bir beş dakikayı fırsat bilip cinayeti işletti ona. Dolayısıyla bizim şimdi evimizdeki televizyon yayını, evimize koyduğumuz gazetelerimiz, arkadaş çevremiz, gittiğimiz düğünlerimiz, oturduğumuz bir çay bahçemiz, okul arkadaşlarımız, izlediğimiz haberler... Bütün bunları topladığımızda ne tarafa doğru çekiliyoruz bellidir.

Biz sadece bir haber bülteni izlediğimizi zannediyoruz. Hayır. O televizyonu kapatıyoruz; yirmi sene sonra bile beynimizde bırakmış olduğu izi ölçemiyoruz. Bu cinayete bulaşan insan -Allah muhafaza buyursun-cehennemde ebedî kalacak, imansız giderse ahirete. İmanla ne kadar kalacağı da meçhul. Buna alet olanlar, prim verenler, teşvik edenler...

Bu insanın bu cinayeti üç dakikada karar verip işlediğini kimse iddia edemez. Otuz yıllık birikimdir bu. Ya on yaşında bir çocuktur ve sürekli 'öldürmek'ten söz edilmiştir ona ya da büyükken 'namusu korumak' yanlış şekilde zihnine yerleştirilmiştir. Akrabalık yanlış olarak yerleşmiştir. Silahın bir insanda müdafaa için değil, saldırı için olacağı düşüncesi filmlerde, hikâyelerde anlatılmıştır.

Neticede bu, ağzına kadar dolu bir fıçı gibidir artık. İman da sürekli bunu boşaltıp hayır dolduracak, temiz dolduracak düzeyde değil. Şer doldurmuştur, son bir kelimeyle de "kurtar namusunu" denince kendi helak olmuştur, nasıl kurtardıysa...

'Namusu kurtarma' dediğiniz şey... Malumunuz, kan davasında suçu ilk işleyen öldürülmüyor.

O gideli çok olmuş zaten.

Evet, çok sonraki bir insan hedef olmuş oluyor.

Bir kirli çukurun içine atılma sırasındır kan davası dediğimiz şey. Bir rolü oynamadır, aslında intikam da değildir. Sülaledeki rolünü oynamaktır. Hapse girerken de övünmek ve "biz boşuna gelmedik, namus için geldik..."tir.

Burada Kur'an-ı Kerim'in bir ayetini ciddi ciddi düşünmemiz gerekir. Kur'an, zulüm görenin o zulmü anlatması dışında, kötülükleri konuşmayın diyor. Mesela bunun medya boyutunu düşünelim; olay haber verildiği kadar "helal be... namusunu kurtarmış..." dedirtecek. Bunun negatif etkisi olacak.

Medyada intihar haberlerinin verilmemesi de bir hassasiyet olarak benimsenmiştir bu bağlamda.

Ama buna rağmen veriliyor.

Kan davası konusunda geniş ölçüler verdiniz hocam. Asıl meselemize dönersek, bu insanın bu tür sınırları aşarken Allah Teâlâ ile ilişkisi gündemde olmayan bir ilişki sanki.

Hadis-i şerif; suçu işlerken o anda mümin değildir buyuruyor. Yalan söylerken bir mümin, onu mümin olarak söylemez. Bir tür kalp krizi gibi. O anda hayatta değilsin sen ve sonra dönebilersen dönüyorsun ona. Bu kadar kötü bir kopma olduktan sonra imandan, ne kadar dönebiliyor insan; o da şüpheli tabii.

Burada, Allah'a yönelik idrakimizde bir problem var mı? Kur'an, "Allah'ı gerektiği şekilde, hakkıyla tanıyamadınız" diyor. Nasıl bir şey bu? Biz sade insanlar nasıl bir takdir eksikliği yaşıyoruz ki mesela yalan söylüyoruz? Allah Teâlâ, "yalan söylemeyin" dediği hâlde. Bu bir idrak eksikliği gibi mi düşünülmesi?

Bir defa, sıfır hatalı insan olmaz. İnsanız, illa kırık döküğümüz olacak. Sıfır hata mümkün değil; böyle bir beklenti içinde olmamak ve gerçekçi olmak lazım. Ama hiçbir şey olmamış gibi davranmak da olmaz. O da müminlik değil. Bunun ortası nedir; ufak tefek hatalar yapan ama anında toparlanan insan. Polisten korkmakla Allah'tan korkmak arasındaki farktır bu. Yasal olarak suçlu hissetmediği sürece vatandaş, polise karşı dik duruyor. Çünkü yasaların belirlediği filan hatayı yapmadım diye düşünüyor.

Mümin ise mükemmele talip ve meleklerle yarışan insan olduğu için, yasalar ona izin verse soruşturmayacak olsa bile vicdanı onu ezmeli. Bu da en başta söylediğimiz gibi; bir merhaledir, seviyedir. Bu seviyeye gelinceye kadar mümin savaşıyor. Kiminle; nefsiyle, cehaletiyle, ayet-hadis bilmezliğiyle...

Hatırlarsanız, önceden de konuşmuştuk: Bir mümin, Âmentü'yü sayıyor, tamam ama mesela yatsıdan sonra Âmenerrasûlü (Bakara suresinin son iki ayeti) okuyup yatın niye diyor Peygamber'imiz, bunu da bir düşünmeli. Ne buyuruyor; bunu her gece yatmadan önce okuyun. Yatsıdan sonra biz bunu imam efendilere okutturuyoruz, aslında her mümin kendi de okumalı. Yatarken, çamaşırını çıkarırken okur insan bunu hemen. On gün tekrar etse on birincide ezberler. Üç beş satır.

Okuduğumuz bu ayetlerde her akşam iman tekrar sayılıyor. Allah'a yalvarılıyor, zorlandığımız şeyi bize verme ya Rabbi, deniliyor. Kâfirlere karşı bize yardım et, merhamet et deniyor. Bir mümin profili iki ayetin içinde çiziliyor ve mümine hatırlatılıyor. Mümin bunu körü körüne okuyunca sevap işlemiş oluyor. Şuurlu bir şekilde okursa da konsantre oluyor.

Basit bir örnek: Vitir namazında kunut duası okuyoruz. Son rekâta okuyoruz. Muhteşem bir duadır. "Rabbim, ben sana söz veriyorum, sana karşı cephe almış hiçbir kâfir ve facirle bir arada durmayacağım."

Müthiş bir şey.

Sabahleyin bir daha bankaya gidemiyorsun, şuurlu bir şekilde bunu söylediyen. Günün gece namazlarında yani akşam ve sabah, Kâfirûn ve İhlas surelerini zammı sure olarak okumak sünnettir. Birisi nefy (yani kâfirleri reddetme), diğeri Allah Teâlâ'yı kabul etmektir.

Bir anlamsızlık bulutunun altında bocalıyoruz biz aslında. Ne yaptığımızı bir bilsek, 24 saat tazelenen bir imanla yaşamamız takdir buyurulmuş bize. **Hocalarımıza çok iş düşüyor. İhlas suresini ezberletirken İhlas ruhu da vermek gerekiyor çocuğa. Bunu bir parola gibi vermek gerekiyor.**

Bu 'anlamsızlık bulutu' dediğiniz şey belki de bizim asıl zaafımız. Bu bizi nasıl etkiliyor, neleri kaybediyor ve ne tür hassasiyetlerden yoksun hâle geliyoruz; bunlar çok önemli.

Şuraya geçelim hocam: İnsan tercih eder mi? Mesela "beden benim bedenim" diye bir yaklaşım kadınlara öğütleniyor, sen bedenini dilediğin gibi kullanabilirsin, kimse ona ölçü koyamaz gibi bir yaklaşım. Bu nasıl anlaşılmalı bizim Âmentü'müz ve Müslümanım diyen insan açısından? Sade insanımızın da görebileceği bir değerlendirme nasıl olacak?

Pek çok Müslüman'ın evinde-iş yerinde "Esmâü'l-Hüsna" diye bir tablo vardır. Zannediyorum ki bir vakıf ya da enstitü kurulup Esmâü'l-Hüsna ruhunu yeniden bize iman gibi geliştirmeli. Bunun için hususî eğitim

kurumları kurmalı ve canlandırmalı. İmanın 6 esası+99 Esmâü'l-Hüsnâ. "Allah'ın güzel isimleri vardır, onlarla dua edin" buyuruyor Kur'an-ı Kerim. Yani Allah'ı o Esmâü'l-Hüsnâ'sıyla tanıyın, diyor.

Bu Esmâü'l-Hüsnâ konusunu önemseyelim neden dedim; tablo hâlinde kurtarmak için.

Evet, muhtevası bilinmiyor hocam. Esmâ sadece o tablonun kutsiyeti gibi, Kâbe resmi gibi...

Yazı da güzelse ne âlâ! Mesela el-Hâlık, el-Bâri, el-Musavvir; bunlar Esmâü'l-Hüsnâ'dan kelimeler. Bir anne, çocuk doğuruyor. Çocuk bir doğuyor ki esmer. Anne-baba beyaz, çocuk esmer. Bu çocuk nerden böyle oldu, diye sorar mı anne; sorar. Ama el-Bâri (sıfırdan yaratan Allah)'e inanan bir insan sormaz bunu. Benim nesep şüphem yok. Yüzde yüz iffetli, kocamın-hanımımın çocuğu. Bunun yaratılmasına beraber vesile olduk.

El-Bâri ve el-Musavvir, yani şekil veren Allah'tır, şekli Allah verdiği göre "Bu çocuk niye böyle?" demem, "Niye Allah böyle yaptı?" demek olur, diye düşünür mümin. 99 Esmâ için 99 derslik bir seminer yapılsa; ama propaganda semineri değil, eğitim için. Tıpkı Âmentü'de olduğu gibi. Şiirimsi edebiyatları kastetmiyorum.

Muhtevanın idrakini sağlayacak bir şey...

Anatomi gibi alacağız bunu. İnsanın nasıl eli-kolu inceleniyor, Esmâü'l-Hüsnâ'yı da böyle incelemek. Bir anne adayı Allah Teâlâ'nın bu üç ismine iman ettikten sonra, çocuk felçli mi doğdu, şu bu sendromlu mu doğdu; böyle bir derdi olmaz. Böyle yarattı Allah ve beni de imtihan edecek diye düşünür. Bitti.

Bu bana Rabbimin emanetidir diye...

Ama kadını Esmâü'l-Hüsnâ'dan kopuk hâle getirirsek annelik duygusuyla baş başa kalır, benim yavrum bu kadar der. Komşusu gelip "Kız, bu sana benzemiyor, nerden bu çocuk?" dediğinde o kadın o gün çöker. Bu örnek belki Müslüman hanım kardeşlerimi üzebilir ama toplumun ortalamasından alıyorum örneği. Elbette bir Müslüman böyle yapmaz ama "bu çocuğu kendime yakıştıramıyorum" hissiyatının nerden kaynaklandığını izah ediyorum.

Ticarette de böyle. Rezzâk olan Allah diyoruz. Her türlü rızıkı o veriyor. Kâbız, Bâsıt diyoruz; yani yayan ve kısan, veren ve alan. Eğer bunlara Allah'ın isimlerinden olduklarını bilip iman edersek, filan merkez bankasının kararı üzerine işimiz bozuldu, demeyiz. Allah, filan merkez bankasının işini bozdu, o da bizim işimizi, deriz. Bütün şartelin Allah'a dayandığına iman ederiz.

Her olanda Allah Teâlâ'nın kudreti ve iradesinin belirleyici olduğuna...

Bu cami, işyeri, ev, cadde, bahçe... her yerde bulunan Allah'a imandır. Aksi takdirde cenazede, musalla taşında var Allah, camide var; merkez bankasına girmiyor gibi olur.

Tabii burada, Esmâü'l-Hüsnâ'nın eksikliği bizim problemimizdir demiyorum; ama Esmâü'l-Hüsnâ'nın iman gibi öğretilmesi gerekiyor ki ortaya, ölürken bile ölümden lezzet alan sahâbi ruhu çıksın. Ashab-ı kiramın, adım ve soyadımdan daha iyi biliyorum ki evlerinde Esmâü'l-Hüsnâ tablosu yoktu! Ama hepimiz hatırlıyoruz, kadıncağızın çocuğu ölüyor, kocası gelince onu zevklendirip neşelendiriyor, iyice damarları gevşeyince de "sana bir şey söyleyeceğim" deyip "komşular emaneti geri istemişse ve o da kızmışsa ne olur" diye soruyor. Adam da "olur mu öyle şey, emanetin sahibi isteyince geri verilir emanet" diyor.

“Bizim çocuk da Allah’ındı ya, aldı onu” diyor kadın. Bunu yapabilen kadın, kadınlık yapmıyor; müminlik yapıyor. Bunu kocasına rol için yapamaz bir anne. Kendi dayanıyor acıya, kocasını da dayandırıyor. Beraber Peygamber aleyhisselama gidiyorlar ve Efendimiz dua ediyor onlara. Ne muhteşem bir şey!

O kadının evinde kesinlikle Esmâü’l-Hüsna yoktu. Hatta 99 sayısını bir araya Tirmizî toplamıştır. Dağınıktı onlar ayet ve hadislerde. O isimleri bir arada saymayı bile bilmiyorlardı; ama ruh veren ve alan Allah’tır, bunu biliyor ve pratikte uyguluyorlardı.

Hocam, güzellikleri hep sahabeden örnek vererek ifade ediyorsunuz.

Daha orijinal bir örnek yok.

Muhakkak. Onlar Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’in terbiyesini aldılar. Ama İslam o çağda da yaşanıp kalmadı tabii. Bütün çağlarda yaşanacak. Bu örnekleri vermeniz, önümüze bir ufuk da koyuyor: Sahabe ufku. Onların Müslümanlığı. İdeali görüyoruz. Koşulacak parkur belli. Aradan 1400 sene geçmiş, bizim zihin dünyamızda bir format değişikliği olduğunu ortaya koyuyor bunlar.

Müşahhas örnekler de veriyorsunuz; beden benim bedenimdir, mal benim malımdır, ben kazandım demek...

Savaşın başladığı yer “ben varım” demektir. Ölü adayı ama var... Nasıl oluyorsa...

İşte o zihnî şey oluşturulmuş bizde. Öyleyse yeniden bir Esmâü’l-Hüsna idraki lazım. Dua ederken bir mümin, Rabbinin onu duyduğunu bilir. Bilmeli en azından. Elinizi açıp dua ediyorsanız sizi duyan bir kudrete inanıyorsunuz demektir. Ama bir günahı işlerken Rabbinin onu görüp duyduğunu göz ardı ediyor insan sanki...

Bunu şöyle örneklendireyim: Hepimiz şoförüz; ama şoförlüğümüz bu masa başında belli olmuyor herhâlde. Riskli bir kazayla burun buruna geldiğimiz, sağa mı girsem, vites mi değiştirsem diye iki saniye içinde karar verme kapasitemiz şoförlüğümüzü ortaya koyacaktır. Bir aracın fren gücü şu kadar kilometreyle giderkenki olay anında test edildiğinde belli olur.

İman da budur. Allah bunu görmek istiyor. Bir hadis-i şerifi hatırlayalım; yedi kişi cennetle müjdeleniyor. Bunlardan biri kim; engelsiz bir zina fırsatı kadın tarafından önüne konduğu hâlde “ben Allah’tan korkarım!” diyen insan. Frene dokunuyor ve duruyor. İmanımız, günahla yüzleştiğimizde bizi ne kadar durdurduğu üzerinden ölçülür. O andaki fren tutuşuna bakacağız ve imanımız budur diyeceğiz. Gerisi hep laf.

İbni Mace’de bir hadis-i şerif var: Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bir gruptan bahsediyor. Tihame (Arap çölünde büyük bir dağ) dağı gibi büyük sevaplarla gelen kullar olacak kıyamet günü. Ama hiçbirini bulamayacaklar. Yani dosyalarında var bu sevaplar ama kaybolmuş, silinmiş. Onların kim olduğunu merak edip soruyor ashab-ı kiram. Buyuruyor ki: Onlar gece teheccüdü bile kılan insanlar.

Biliyorsunuz, teheccüt İslamî hayatta maneviyatın zirvesidir. En büyük ibadet, Peygamber ibadeti. “Çünkü onlar” buyuruyor, bu kadar ibadete rağmen, “haramla yüzleşince dayanamazlardı.” Müthiş araba ama sadece freni tutmuyor! Ya da bir uçak düşünün, kalkıyor ama yere inmiyor. **Mümin, yere inme kabiliyeti olmayan bir uçağa binemez. Bizim müminliğimiz, net söylüyorum, sakalımızla asla ölçülemez, ramazan mukabelemizle ölçülemez, teravihle zaten ölçemem; nafile o çünkü. Hacla da ölçemem. İmanımız bankada ölçülür!**

Test, fren sistemi üzerinden yapılır. Kaliteli bir faiz fırsatı geldiğinde, zina fırsat olarak önümüze çıktığında... orada bizim imanımız “dur!” dediğinde durabiliyorsak, rakamların büyüklüğüne aldırmandan haram kelimesi, bir lira ve bir trilyon için geçerliyse gözümüzde... Ha kurşunla ha füzeyle ölmek; ben öldükten sonra bir şey değişmez.

Şöyle bir söz var hocam: Günahın küçüklüğüne bakmayın, kime karşı işlendiğine bakın.

İmam Gazalî'nin sözü bu. Böyle tabii.

Bu sebeple bizim çocuk eğitimimiz, nefis terbiyemiz, kızlarımızın eğitimi... Mesela kızlarımızın tesettüre girmesi; tesettür beyne girmeli. Kafanın ve saçın örtülmesinden önce beyin örtülmeli. Eğer tesettürü, cihat ruhunu, kulluk anlayışını idrakimize yerleştirdiysek ondan sonra ufak tefek ayak kaymalarımızı Allah zaten mağfiret edecek. Cemaatle namaz kılıyorsun affoluyor, istiğfar ediyorsun affoluyor... Gerisi kolay.

İnsan eğitirken, evvela madde saymaktan kurtulalım. Bizde çocuklara Allah Teâlâ'nın zatî-subutî sıfatları ezberletilir. Hoca bile çok anlamaz.

Mesela, hiç unutmuyorum: Bir bayan kursunu ziyarete gittik. Özellikle “buyurun, bir dersimizi dinleyin” dediler. Hoca hanım zekât konusunu anlatıyor. “Havalân-ı havl” diye bir kavramı kullanıyor. Bunu üç dört defa kullandı. Develerin zekâtını hesaplattı. Ders bitti, hocalarla bir mütalaa eder misiniz, dediler. O hoca hanıma, bana havalân-ı havl'ın tam karşılığını söylemesini rica ettim. İkincisi de sizi dinleyen çocuklar arasında deve gören var mı, görmesi mümkün mü bu çocukların? “Ama şeriatımızda var” dedi. Yahu var ama bu çocuğun devesi olmayacak hiçbir zaman. Arabistan'a gidip deve çobanı olacak da onların zekâtını hesaplayacak...

Ama koyun görmüş olması muhtemel; çünkü dedesinin vardır. Daha ötesi: Bilezikleri olacak bu kızın. Keşke deveyi bıraksanız, bütün dersi bileziğe ayırsaydınız –deve diye bir hayvanın zekâtı da var, dersiniz ayrıca.

Sonra havalân-ı havl'e geldik; bana tam üç buçuk dakikada anlattı kavramı. “Yıldönümü” diyemedi ama. Sonraları bana teşekkür de etti ve “ben ilmihâle sadık kalıyordum ama hocam” dedi. İlmihâl, Ömer Nasuhi Bilmen'e ait ve 1951'de yazılmış. Bu ülkeden ihtilalleri, dil devrimleriyle... asırlar geçmiş kadar fark var arasında bugün. Onun dönemi bitmiş; ilminin değil ama dilinin dönemi bitmiş. O bile kendi kitabını anlayamazdı şimdi kalkıp okusa. Yabancı durumunda şu anda o dil.

Her hâlükârda çocuklarımıza, anlamadıkları kelimeler yerine “bizim Allah'ımız, her şeye ilk şeklini veren Allah'tır, el-Musavvir budur; bizim Allah'ımız, her türlü ekonomik bolluk ve kısıntının sebebidir, çünkü Kâbız ve Bâsıt'tır; onun vermediğini kimse alamaz...” demek gerekir.

Yani çocuğumuz Âmentü'yü bilsin ama muhtevasına yeterince nüfuz edemiyor.

Edemeyince öğretmenin görmediği yerde kopya çekebileceğini düşünüyor. Çünkü ona verdiğimiz iman eğitimi, öğretmenin radar alanıyla sınırlı. Melekler devrede değil. Melekler cici varlıklar olarak leyleklerle birlikte onu getirmeye yardım ettiler, sonra meleklerin fonksiyonu bitti gibi telakki ediliyor.

Ya da öğretmen sınıfa geç geliyor. Bu geç gelme oradaki kırk öğrencinin kul hakkı açısından, öğretmenden alması gereken hizmet açısından da değerlendirilmeli.

Başka bir örnek vereyim: Yakında bir yerde konferanstaydım. İstemediğim hâlde gece 22'den sonraya aldılar konferansı. Yapmayın etmeyin, dedim; başka zaman gelirim. Yok, dediler, illa dinleyeceğiz. En

önde, gözümün önünde oturan arkadaş da esnemeye başladı. Tabii, en öndeki biri esneyince bu dinleyenlere yansıdı.

Oradaki arkadaşlara dedim ki: Birisi burada cüzdan çalsa bunu kul hakkı diye yorumlardık. Ama yüzlerce insan, nerelerden geldiler, bir hocayı dinleyip gidecekler. Zaten bu insanlar pamuk ipliğiyle bağlılar, bunların ayakkabısını-cep telefonunu çalan da kul hakkı işliyordur, dikkatini çalan da kul hakkı işler. Mesela mikrofonu ayarlamıyorsun, ses çıkarıyor, bu bir kul hakkı.

Kul hakkı anlayışına siz öğretmenin geç kalışını örnek verdiniz. Öğretmen geç gelmesede derste esnese bu da kul hakkı! İman, bu incelikleri düşünme gereğidir. **Sıradan insanın idraki vicdandır, sıra üstü, melekler ayarında düşünebilen insanınki imandır. Vicdan kedi yavrusunda da var.**